

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE TREBALL I IMMIGRACIÓ

4725 *Reial decret 296/2009, de 6 de març, pel qual es modifiquen determinats aspectes de la regulació de les prestacions per mort i supervivència.*

La Llei 40/2007, de 4 de desembre, de mesures en matèria de Seguretat Social, ha introduït diverses modificacions en la regulació que conté sobre la branca de supervivència el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, alguna de les quals exigeix el corresponent desplegament reglamentari.

Així, es modifica, entre altres preceptes, l'article 174 de l'esmentada Llei general de la Seguretat Social, l'apartat 4 del qual, relatiu a l'extinció de la pensió de viduitat, inclou com a nova causa de l'extinció la constitució d'una parella de fet per part del beneficiari de la pensió, sense perjudici de les excepcions establertes per reglament, fins ara fixades només en relació amb el supòsit de matrimoni i que per mitjà d'aquest Reial decret es declaren aplicables també als supòsits en què es constitueixi una parella de fet.

D'altra banda, el Tribunal Constitucional, per mitjà de la Sentència 154/2006, de 22 de maig, va qüestionar la denegació als fills extramatrimonials del dret a l'increment de la indemnització que han de percebre els orfes en cas de mort del causant deguda a accident de treball o malaltia professional, pel fet que no existís cònjuge supervivent, és a dir viuud o viuda, amb dret a aquesta indemnització especial, conforme es requereix específicament a la normativa aplicable, pel fet de considerar que aquest criteri, aplicat en via administrativa i ratificat per la jurisprudència social, comportava una discriminació indirecta per raó de filiació que implicava una contravenció del principi d'igualtat proclamat a l'article 14 de la Constitució. La doctrina esmentada esdevenia així mateix aplicable, tenint en compte la identitat en les respectives regulacions i conforme ha confirmat ja més d'un pronunciament del Tribunal Suprem, per referència als increments del percentatge que s'ha d'aplicar per determinar la quantia de la pensió d'orfandat quan en morir el causant no quedi cònjuge supervivent o aquest mori mentre gaudia d'aquesta pensió.

Partint del dit condicionament constitucional, es fa necessari procedir a una revisió de la ja vetusta regulació d'aquests increments a favor dels orfes, en la qual, amb ple respecte al principi de no-discriminació al fill per la relació del seu progenitor respecte al causant, i en el règim d'igualtat, sigui quina sigui la filiació dels fills, que s'exigeix a la disposició addicional cinquena de la Llei 40/2007, de 4 de desembre, es reorienti el plus de protecció dels orfes que suposen aquests increments cap a situacions en què, per raó d'orfandat absoluta o circumstàncies anàlogues, es constati la concurrència d'un estat de necessitat agreujada que justifiqui aquesta més gran intensitat de les prestacions que s'han de reconèixer.

En la tramitació d'aquest Reial decret s'han demanat els informes oportuns als interlocutors socials i als òrgans afectats de l'Administració General de l'Estat.

Aquest Reial decret es dicta de conformitat amb la disposició final setena de la Llei general de la Seguretat Social i la disposició final segona de la Llei 40/2007, de 4 de desembre.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Treball i Immigració, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 6 de març de 2009,

DISPOSO:

Article primer. *Modificació de l'Ordre de 13 de febrer de 1967, per la qual s'estableixen normes per a l'aplicació i el desplegament de les prestacions de mort i supervivència del règim general de la Seguretat Social.*

S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 11 de l'Ordre de 13 de febrer de 1967, per la qual s'estableixen normes per a l'aplicació i el desplegament de les prestacions de mort i supervivència del règim general de la Seguretat Social, en la redacció que en fa el Reial decret 1465/2001, de 27 de desembre, de modificació parcial del règim jurídic de les prestacions de mort i supervivència, en els termes següents:

«4. Constituir una parella de fet. No obstant això, no s'extingeix el dret a la pensió de viduïtat quan es donin els mateixos supòsits que els que regula l'apartat 1 per al manteniment de la pensió de viduïtat en cas de matrimoni.»

Article segon. *Modificació del Reglament general que determina la quantia de les prestacions econòmiques del règim general de la Seguretat Social i condicions per tenir-ne dret, aprovat pel Decret 3158/1966, de 23 de desembre.*

El Reglament general que determina la quantia de les prestacions econòmiques del règim general de la Seguretat Social i condicions per tenir-ne dret, aprovat pel Decret 3158/1966, de 23 de desembre, queda modificat en els termes següents:

U. L'article 38 actual queda numerat com a article 37.

Dos. S'hi incorpora un nou article 38, amb la redacció següent:

«Article 38. *Increment de les pensions d'orfandat i de les indemnitzacions especials a tant alçat.*

1. En els casos d'orfandat absoluta les prestacions corresponents als orfes es poden incrementar en els termes i les condicions següents:

1r Quan en morir el causant no existeixi beneficiari de la pensió de viduïtat, la quantia de la pensió d'orfandat que es reconegui a l'orfe s'ha d'incrementar en l'import resultant d'aplicar a la base reguladora el 52 per cent.

2n Quan en morir el causant existeixi algun beneficiari de la pensió de viduïtat, la pensió d'orfandat que es reconegui es pot incrementar, si s'escau, en l'import resultant d'aplicar a la base reguladora el percentatge de pensió de viduïtat que no hagi estat assignat.

3r Quan el progenitor supervivent mori sent beneficiari de la pensió de viduïtat, escau incrementar el percentatge de la pensió que tingui reconeguda l'orfe, sumant-hi el que s'hagi aplicat per determinar la quantia de la pensió de viduïtat extingida.

4t En qualsevol dels supòsits anteriors, en el cas que hi hagi diversos orfes amb dret a pensió, el percentatge d'increment que correspongui s'ha de distribuir a parts iguals entre tots ells.

5è Els increments de les pensions d'orfandat regulats en els paràgrafs 1r, 2n, 3r i 4t en cap cas poden provocar que se superi el límit establert a l'apartat 4 de l'article 179 de la Llei general de la Seguretat Social, per a les pensions per mort i supervivència.

No obstant això, aquests increments són compatibles amb la prestació temporal de viduïtat i, per tant, poden ser reconeguts durant la percepció d'aquesta última.

6è En cas de mort per accident de treball o malaltia professional la indemnització que es reconegui als orfes absoluts s'ha d'incrementar amb la que hauria correspost al cònjuge o a qui hagués estat cònjuge o parella de fet del mort. En el cas que hi hagi diversos beneficiaris, l'increment s'ha de distribuir a parts iguals entre tots ells.

7è Els increments de prestacions regulats en aquest article només es poden reconèixer respecte a un sol progenitor.

2. Quan el progenitor supervivent hagi perdut la condició de beneficiari de la pensió de viduïtat d'acord amb el que estableix l'apartat 1 de la disposició addicional primera de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, l'orfe té dret als increments previstos per als casos d'orfandat absoluta a l'apartat anterior.

Així mateix, als efectes del que preveu aquest article, s'assimila a orfe absolut l'orfe d'un sol progenitor conegut.»

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquest Reial decret i, expressament, l'apartat 2 de l'article 36 i l'apartat 2 de l'anterior article 38 del Reglament general que determina la quantia de les prestacions econòmiques del règim general de la Seguretat Social i condicions per tenir-ne dret, aprovat pel Decret 3158/1966, de 23 de desembre.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que estableix l'article 149.1.17a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim econòmic de la Seguretat Social.

Disposició final segona. *Facultats d'aplicació i desplegament.*

Es faculta el ministre de Treball i Immigració per dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 6 de març de 2009.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Treball i Immigració,
CELESTINO CORBACHO CHAVES